

شناسه	تاریخ تهیه گزارش	رویه - قانون	۱۴۰۱/۰۶/۱۲
عنوان موضوع	ارائه پیشنهادات پیرامون موانع و مشکلات ناشی از اجرای نادرست بسته های سیاستی رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون تجارت اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی، اتحادیه صادرکنندگان استان		
شرح موضوع	<p>کمیسیون تجارت اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی طی نامه شماره ۱۴۰۱/۱۷۴۵/ص مورخ ۱۴۰۱/۵/۲۶ مشکلات ناشی از نحوه اجرای بسته های سیاستی رفع تعهدات ارزی را که در نامه شماره ۱۴۰۱-۰۰۲۸۵ مورخ ۱۴۰۱/۵/۲۴ اتحادیه صادرکنندگان استان به عنوان معاونت هماهنگی امور اقتصادی استانداری درج شده بود را به منظور بررسی در دبیرخانه شورا منعکس نمود.</p> <p>براساس اعلام اتحادیه صادرکنندگان استان، نحوه اجرای بسته های سیاستی رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان منجر به کاهش حدود ۴۰٪ صادرات، ایجاد رانت، قاچاق کالا به خارج از کشور و دلالی گردیده است.</p> <p>موضوعات به دستگاههای متولی و تشکل های مرتبط جهت بررسی منعکس و سازمان صنعت، معدن و تجارت استان طی نامه شماره ۱۲۰/۲۱۷۲۹۱۰ مورخ ۱۴۰۱/۶/۱ پیشنهادات این سازمان را ارائه نمود.</p> <p>موضوع در بیستمین جلسه دبیرخانه شورا مطرح شد.</p>		
ایرادات و مشکلات مطروحه	<p>اهم مشکلات در حوزه رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان به شرح زیر است:</p> <ul style="list-style-type: none"> - عدم پذیرش روش صادرات ریالی به عنوان یکی از رایج ترین روش های صادرات به کشورهای افغانستان و تاجیکستان و الزام ایفای تعهد ارزی و برگشت ارز در صورتیکه اصولا صادرکنندگان ارزی دریافت ننموده اند. - رفع تعهد ارزی با بازگشت ۹۰ درصد ارز حاصل از صادرات برای برخی کالاها بعضا غیر ممکن است و فعالیت و تجارت مورد نظر را تحت الشعاع قرار داده و با مشکلات جدی مواجه می نماید. - فاصله زیاد نرخ ارز آزاد با ارز نیمایی تخصیص داده شده به واردکنندگان و از سوی دیگر الزام صادرکنندگان به ایفای تعهد ارزی موجب اتلاف منابع ارزی و بروز مشکلات زیادی برای واحدهای صنعتی و صادراتی در این چند سال شده است و - اختلاف نرخ ارز نیمایی و ارز آزاد برای صادرکنندگان ایجاد مشکل نموده است و علاوه بر افزایش هزینه صادرات، همواره مورد اعتراض صادرکنندگان و ادعای پرداخت مابه التفاوت برای حمایت از واردات توسط صادرکننده بوده و همچنین موجب ایجاد رانت، دلالی و قاچاق کالا به خارج از کشور شده است. - در کشورهایی که بانک های ایرانی حضور دارند شرایط تحویل دلار ما به ازای صادرات و تحویل ریال در ایران بصورت کامل وجود ندارد. - ارزش گذاری اقلام صادراتی در برخی از موارد بیشتر از حد واقعی بوده و این موضوع موجب ایجاد تعهدات ارزی بیشتر از میزان صادرات شده و ضمن ایجاد مشکل برای ایفای تعهدات ارزی، هزینه های صادرات را افزایش می دهد. 		

نظرات اعضا حاضر در جلسات کارشناسی:

علی اکبر لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت و گو: ضرورت رفع موانع و مشکلات ناشی از اجرای نادرست قانون رفع تعهدات ارزی و انطباق آن با واقعیت های موجود یکی از خواسته های اساسی بخش خصوصی است ضمن اینکه آمارهای صادراتی در برخی کالاها نشان می دهد در صورت عدم توجه به این مهم در حوزه صادرات با موانع جدی مواجه خواهیم شد. وی ادامه داد: از آن جا که صادرات به کشورهای هم سایه بویژه افغانستان و عراق به صورت ریالی انجام می گیرد، در موضوع تعهد ارزی حاصل از آن نیز بایستی به موضوع ریالی بودن صادرات توجه گردد تا بتوان بازارهای هدف صادراتی را حفظ کرد؛ در غیر این صورت این بازارها را به تدریج از دست خواهیم داد.

در ادامه، کاظم شیردل، رئیس هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان خراسان رضوی تصریح کرد: بحث صادرات خراسان رضوی متفاوت تر از سایر استانهاست؛ چرا که اکثر تولیدکنندگان و صادرکنندگان این استان مربوط به بخش خصوصی هستند. لذا باید در مباحث تعهدات ارزی و ارزش گذاری گمرکی مباحث بیشتری با این بخش صورت بگیرد. متاسفانه علاوه بر رفع تعهدات ارزی، در حوزه ارزش گذاری گمرکی نیز با چالش مواجه هستیم. در واقع، میان قیمت واقعی و قیمتی که در گمرک اظهار می شود، تفاوت وجود دارد که این مساله علاوه بر اینکه در رفع تعهدات ارزی اثرگذار است، در حوزه دارایی نیز چالش آفرین بوده است.

شیردل اظهار کرد: میزان ۹۰ درصد بازگشت ارز حاصل از صادرات برای بخش خصوصی بسیار زیاد است و لازم است به گونه ای رایزنی شود که رفع تعهد ارزی به میزان ۵۰ درصد برای صادرکنندگان خراسان رضوی لحاظ شود.

رئیس هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان خراسان رضوی افزود: در حال حاضر صادرکنندگان استان به کشورهای عراق، افغانستان و تاجیکستان به صورت ریالی صادرات می کنند. علاوه بر این، هزینه های سرباری نیز بر حوزه صادرات تحمیل می شود. همچنین تفاوت قیمت ارز آزاد با ارز نیمایی نیز بسیار است که این مسائل موجب افزایش قیمت کالا شده و صادرات استان را در آینده با چالش مواجه می کند.

وی درباره نحوه رفع تعهد ارزی در صادرات به دیگر کشورها یادآور شد: در کشورهایی مثل روسیه، تاجیکستان و ازبکستان که بانک های ایرانی در آنها حضور دارند، پیشنهاد میگردد تحویل دلار ما به ازای صادرات در همان کشور و توسط بانک ایرانی از واردکننده دریافت شود و در ایران به صادرکننده ریال پرداخت گردد تا از این رهگذر توسط خود بانک و به شیوه ی صحیح و قانونی رفع تعهد صورت گیرد.

در بخش دیگری از نشست، رضا لطفی، عضو هیات مدیره شرکت رام پلاست شرق تصریح کرد: در ۵ سال گذشته، بیش از ۹۰ درصد از بازار صادراتی مان را به کشورهای آسیای میانه و افغانستان به دلیل دو مشکل از دست دادیم؛ نخست، تفاوت نرخ ارز نیمایی و نرخ ارز آزاد و دوم، کمبود مواد اولیه تولیدی پتروشیمی های داخل کشور.

وی افزود: در حال حاضر رقبای سرسختی داریم که سهم ما را از بازار کشورهای آسیای میانه و افغانستان گرفته اند. اگر مشکلات فوق حل شود، قطعاً این مهم نقش برجسته ای در بهتر چرخیدن چرخ صنعت خواهد داشت.

لطفی با بیان اینکه تامین مواد اولیه حتی در صورت عدم رقابت در بورس بسیار دشوار است، ادامه داد: تامین مالی توسط بانک ها نیز به دشواری انجام می گیرد که این مساله موجب توقف فعالیت واحدهای تولیدی می شود.

در ادامه، قاسم کیومرثی، رئیس اداره فلزی سازمان صمت خراسان رضوی با بیان اینکه رفع تعهد ارزی چالش تازه ای نیست، افزود: صادرات به کشورهای عراق و افغانستان باید مستثنی از صادرات به سایر کشورها باشد و باید بحث

جمع بندی جلسه
کارگروه تخصصی
(کارشناسی) به تاریخ
۱۴۰۱/۶/۷

رفع تعهدات ارزی حاصل از صادرات به این کشورها به ریال به رسمیت شناخته شود، متأسفانه بانک مرکزی هنوز نتوانسته این مساله را حل و فصل کند.

کیومرثی خاطرنشان کرد: ایفای تعهدات ارزی ۹۰ درصدی برای برخی از کالاها ممکن است توجیه داشته باشد؛ اما این مسئله برای برخی از کالاها فاقد توجیه اقتصادی است. بدین ترتیب راهکاری باید یافت که کالاها در این رابطه رده بندی شوند. توصیه می شود که در برخی از کالاها، ایفای تعهد ارزی از ۹۰ درصد به ۷۰ الی ۵۰ درصد کاهش پیدا کند.

وی با بیان اینکه تفاوت نرخ ارز نیمایی با ارز آزاد باید از کف و سقف مشخصی پیروی کند، یادآور شد: سیاست بانک مرکزی همواره آن بوده است که فاصله این دو ارز را به یکدیگر نزدیک کند، این در حالی است که باید به سمت تک نرخی شدن ارز برویم. با این حال، در شرایط فعلی سیاست بانک مرکزی باید کاهش فاصله نرخ ارز نیمایی و ارز آزاد باشد.

در بخش دیگری از نشست، محمودرضا فاریسی، کارشناس شورای هماهنگی بانک های خراسان رضوی تصریح کرد: درخواست در نامه ای که اتحادیه صادرکنندگان خراسان رضوی به شورای هماهنگی بانک ها ارسال کرده بود وجود داشت، نخست آنکه رفع تعهد ارزی به دلیل فروش ریالی منطقی نیست. دوم آنکه رفع تعهد ارزی از ۹۰ درصد باید به ۵۰ درصد کاهش پیدا کند. سوم، تخصیص ارز نیمایی محدود به یکسری کالاهای خاص شود که موارد مذکور در حیطه اختیارات بانک مرکزی جمهوری اسلامی است و باید از طریق مقامات بالادستی تصویب و ابلاغ گردد و در این خصوص نمی توان در استان سیاستگذاری کرد.

وی ادامه داد: مورد چهارم در خصوص نرخ تعرفه ترجیحی است که در خصوص این مساله بایستی دولت ها و سفارت خانه های هر یک از کشورها با یکدیگر توافق کنند. مسئله و درخواست پنجم اتحادیه، رفع تعهدات ارزی صادرات به کشورهای آسیای میانه از طریق بانک های ایرانی مستقر در آن کشورها است که این مهم در حال اجراست. فاریسی خاطرنشان کرد: تقاضای بخش خصوصی آن است که عرضه ارز نیمایی به کالای خاصی محدود شود یا اینکه فاصله ارز نیمایی و ارز آزاد کاهش پیدا کند که ممکن است بانک مرکزی در این خصوص تدبیری اتخاذ کند؛ اما بانک مرکزی توانایی چندانی برای کاهش فاصله نرخ ارز آزاد و ارز نیمایی ندارد.

در بخش دیگری از نشست، مهدی وطن پرست، رئیس گروه تولید و اشتغال استانداری خراسان رضوی تصریح کرد: برگشت ارز به کشور مستلزم شرایط اقتصادی مطلوب است. لذا رفع تعهد ارزی به صورت صد در صدی قابل انطباق با شرایط فعلی کشور نیست.

وی یادآور شد: در وضعیت عادی می توان انتظار داشت که صادرکننده ارز خود را به کشور بازگرداند، در واقع این مهم زمانی محقق می شود که مشکلات بانکی رفع شده و دیپلماسی اقتصادی در شرایط مطلوب باشد؛ اما وضعیت کنونی، عادی نیست، چرا که از یکسو ارز چند نرخی است و از سوی دیگر شرایط نقل و انتقال ارز در وضعیت مناسبی قرار ندارد؛ لذا نمی توان انتظار داشت که رفع تعهد ارزی به صورت صد در صدی انجام بگیرد. بر این اساس پیشنهاد می شود که رویکرد بر رفع تعهد به صورت ریالی باشد. حتی علاوه بر افغانستان، برای صادرات به کشور ترکمنستان نیز این موضوع اعمال گردد.

رئیس گروه تولید و اشتغال استانداری خراسان رضوی در خصوص تفاوت نرخ ارز نیمایی و آزاد نیز، اظهار کرد: از آنجا که دولت انحصاری را در عرضه ارز ایجاد کرده، ایجاد تفاوت منطقی قیمت میان این دو نیز در دید اختیار دولت است.

در ادامه، اسماعیلی، نماینده سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان رضوی با بیان اینکه تصویب نرخ ارز نیمایی از شاخص های اقتصاد کلان کشور پیروی می کند، تصریح کرد: دولت تمایل به تک نرخی شدن ارز دارد؛ اما به دلیل تحریم ها، تفاوت قیمت این دو نرخ ارز قابل پیش بینی نیست. با این حال میتوان پیشنهاد داد که موضوع در یک کارگروه تخصصی متشکل از اداره کل اقتصاد و دارایی، سازمان صمت و استانداری این موضوع مورد کارشناسی قرار گیرد و راهکاراندیشی شود.

در بخش دیگری از نشست، زهرا ذوالفقاری، رئیس گروه اقتصادی اداره کل امور اقتصاد و دارایی تصریح کرد: با توجه به بازار ارز و اتفاقات سیاسی اثرگذار بر این موضوع، ما نمی توانیم تعیین کننده فاصله ارز نیمایی و ارز آزاد باشیم. حال این پیشنهاد که باید فاصله این دو ارز به حداقل برسد را می توان ارائه کرد.

وی یادآور شد: افزایش نرخ ارز نیمایی ممکن است مشکلات دیگری را به وجود بیاورد، در واقع اگر به منظور کاهش فاصله ارز نیمایی و ارز آزاد، قیمت ارز نیمایی افزایش یابد، قطعا واحدها و بنگاه های اقتصادی برای تامین مواد اولیه با مشکل مواجه خواهند شد.

در ادامه، لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و خصوصی استان تصریح کرد: موضوع صادرات و رفع تعهد ناشی از آن برای استان بسیار حیاتی و حائز اهمیت است و حتما باید پیگیری های لازم انجام شود.

وی خاطرنشان کرد: افغانستان و عراق از جمله کشورهای است که می توان از طریق خاک آنان به کشورهای اروپایی صادرات کرد؛ از این رو، این کشورها برای اقتصاد ما حائز اهمیت هستند. پیشنهاد سازمان صمت آن است که رفع تعهد ارزی برای کشور افغانستان به صورت ریالی باشد. اتحادیه صادرکنندگان نیز بر لزوم کاهش تعهد ارزی ۹۰ درصدی به ۵۰ درصد تاکید دارد. همچنین، در خصوص رفع تعهد ارزی به صورت ریالی پیشنهاد می شود که علاوه بر افغانستان، کشور ترکمنستان نیز مشمول این طرح شود که البته این پیشنهاد مختص خراسان رضوی است. لبافی افزود: موضوع ارزش گذاری گمرکی نیز در جلسات گذشته دبیرخانه شورا مطرح شده است، کارگروه ماده ۱۶ در تهران، ارزش کالاهای صادراتی را براساس شاخص هایی تعیین می کند، منتها این ارزش گذاری با قیمت واقعی کالاها در بازار منطبق نیست. لذا زمانی که فرآیند صادرات اتفاق می افتد، صادرکنندگان براساس ارزش گذاری غیرواقعی باید تعهد ارزی خود را ایفا کنند و به ناچار باید از بازار این ارز را تهیه کرده و به سیستم بازگردانند.

رئیس دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و خصوصی استان تصریح کرد: در خصوص کالاهایی که ۷۰ درصد آن در استان تولید می شود، پیشنهاد گردیده کارگروه ماده ۱۶ اختیارات لازم جهت ارزش گذاری گمرکی آنها را به استان تفویض نمایند؛ اما در خصوص ارزش گذاری سایر کالاها باید بتوان پیشنهادهای به تهران ارائه کرد، به طور مثال می توان پیشنهاد داد که کارگروه ماده ۱۶ به صورت استانی تشکیل شود به ویژه در استان هایی که مبادی ورودی و خروجی به سایر کشورها هستند. بدین ترتیب شاید ارزش گذاری با منطق بهتری صورت بگیرد.

وی خاطر نشان کرد: پیشنهاد سازمان صمت آن است که گمرک و کارگروه ماده ۱۶ به ارزش ابرازی صادرکنندگان استناد کنند و پیشنهاد دیگر در خصوص ارزش گذاری گمرکی، تفویض اختیار استانی است. بر همین اساس دو پیشنهاد مذکور را در شورای گفت و گو مطرح می کنیم.

لبافی یادآور شد: اصلاح تخصیص ارزش نیمایی و تعهدات ارزی از دیگر پیشنهادات بخش خصوصی است. در واقع، فاصله زیاد نرخ ارز آزاد با ارزش نیمایی تخصیص داده شده به واردکنندگان و از سوی دیگر الزام صادرکنندگان به ایفای تعهد ارزی موجب اتلاف منابع ارزی زیاد و بروز مشکلات متعدد برای واحدهای صنعتی و صادراتی در این چند سال شده است.

رئیس دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و خصوصی استان تصریح کرد: دو نظر در خصوص تفاوت قیمت ارز نیمایی با ارز آزاد در این نشست مطرح شد؛ نخست آنکه می بایست فاصله ای منطقی میان ارزش نیمایی و ارز آزاد ایجاد شود. دوم آنکه می توان کالاهای صادراتی را به دو گروه تقسیم کرد تا بدین طریق برای گروه کالایی با کدهای خاص یک پیشنهاد ارائه کنیم و برای کالاهایی که به پارانه های دولتی وابسته نیستند، نیز پیشنهاد جداگانه ای مطرح نماییم.

وی خاطر نشان کرد: با توجه به موارد مطرح شده پیشنهاد می گردد که کارگروه ویژه ای در خصوص بررسی تفاوت نرخ ارز نیمایی با ارز آزاد ایجاد شود که متشکل از بخش خصوصی، دولتی و حوزه بانکی خواهد بود.

دستگاههای استانی دارای نماینده در جلسه:

سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان، دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری، سازمان صنعت، معدن و تجارت استان، اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی، سازمان جهاد کشاورزی استان، گمرکات خراسان رضوی، اتاق اصناف مشهد، اتاق تعاون استان، اداره کل تامین اجتماعی استان، کمیسیون هماهنگی بانکهای استان، انجمن مدیران صنایع استان، خانه صنعت، معدن و تجارت استان، اتحادیه صادرکنندگان استان، شرکت رام پلاست شرق، کانون انجمنهای صنفی کارفرمایی صنایع استان، انجمن شرکتهای دانش بنیان استان

جمع بندی مورد توافق اعضا

۱- با توجه به توضیحات ارائه شده و اظهار نظر اعضا به شورای گفت و گو پیشنهاد می گردد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تدابیری اتخاذ نمایند تا در کشورهایی مثل روسیه، تاجیکستان و ازبکستان که بانک های ایرانی در آنها حضور دارند، تا تحویل دلار ما به ازای صادرات در همان کشور و توسط بانک ایرانی از واردکننده دریافت شود و در ایران به صادرکننده ریال پرداخت گردد تا از این طریق توسط خود بانک و به شیوه ی صحیح و قانونی رفع تعهد ارزی صورت گیرد.

۲- نظر به اینکه رفع تعهد ارزی با بازگشت ۹۰ درصد ارز حاصل از صادرات برای برخی کالاها بعضا غیر ممکن است و از طرفی این امکان وجود دارد تا فعالیت و تجارت مورد نظر را تحت الشعاع قرار داده و با مشکلات جدی مواجه نماید، لذا پیشنهاد میشود منطبق با شرایط صادر کننده که ممکن است به دلایل مختلف نتواند رفع تعهد را با این میزان ۹۰ درصد انجام دهند در سیاست ها و دستورالعمل های اقتصادی بانک مرکزی تغییراتی مبنی بر بازگشت ۵۰ تا ۷۰ درصد ارز حاصل از صادرات با توجه به نوع کالای صادراتی، پیش بینی گردد.

۳- با عنایت به اینکه ایران پذیرای جمع کثیری از مهاجرین و کارگران افغانستانی بوده که بعد از حاکمیت طالبان روز به روز بر تعداد آنها افزوده میشود و اکثر آنان با ارائه فعالیت هایی از جمله کارهای خدماتی سعی در تامین نیاز خانواده های خود در افغانستان دارند و برای این مهم یا باید برای انتقال درآمد و واردات خدمات از کشور افغانستان ارز تخصیص داده شود و یا صادرات ریالی به این کشور توسط دستگاههای مرتبط به رسمیت شناخته شود. بدیهی است یکی از دلایل کاهش فاحش صادرات در سال گذشته و ادامه این روند در ماههای قبل به همین علت بوده و اهمیت موضوع را نمایان تر نموده و مسلماً برای حفظ سهم بازار بایستی به فوریت تدابیر لازم توسط مراجع ملی صورت پذیرد. لذا با پیشنهاد میگردد تا صادرات به افغانستان و ترکمنستان به صورت ریالی باشد.

۴- ارزش گذاری گمرکی اقلام صادراتی

ارزش گذاری اقلام صادراتی در برخی از موارد بیشتر از حد واقعی بوده و این موضوع موجب ایجاد تعهدات ارزی بیشتر از میزان صادرات شده و ضمن ایجاد مشکل برای ایفای تعهدات ارزی، هزینه های صادرات را افزایش می دهد. از طرفی برخی از کالاهای صادراتی در کیفیت ها و برندهای متفاوت در برگزیده ارزش های متفاوتی هستند و در این راستا گمرک می بایست به ارزش ابرازی از سوی صادر کننده استناد کند و از آنجا که این موضوع در میزان تعهد ارزی صادر کننده نقش با لایی دارد لذا به نظر می رسد سیاست حوزه های مهم و مرتبط با تعهد ارزی نیازمند بازنگری اساسی و اصلاح فرایندهاست.

پیشنهاد گردید

۱- ارزش ابرازی از سوی صادر کننده لحاظ گردد .

۲- کارگروه ماده ۱۶ امور گمرکی تفویض استانی شود.

۵- اصلاح تخصیص ارز نیمایی و تعهد ارزی

فاصله زیاد نرخ ارز آزاد با ارز نیمایی تخصیص داده شده به واردکنندگان و از سوی دیگر الزام صادرکنندگان به ایفای تعهد ارزی موجب اتلاف منابع ارزی و بروز مشکلات زیادی برای واحدهای صنعتی و صادراتی در این چند سال شده است و همواره مورد اعتراض صادرکنندگان و ادعای پرداخت مابه التفاوت برای حمایت از واردات توسط صادرکننده بوده است. براین اساس در صورت تدبیر مناسب و اختصاص ارز نیمایی تنها به تعداد محدودی از کد تعرفه های حمایتی و تعیین قیمت ارز نیمایی در حاشیه بازار (بین ۵ تا ۱۰ درصد زیر نرخ بازار آزاد ارزی و اجرای تغییر رویه تخصیص ارز نیمایی به ارز از محل صادرات و ارز اشخاص برای اغلب کالاهای وارداتی موجب حفظ منابع ارزی کشور می شود لذا مقرر شد مجدد برای تصمیم گیری فاصله ارز آزاد و نیمایی ثابت و یا یکسری شاخص ها برای نوع کالای مشمول در جلسه دیگری با دعوت دبیرخانه مطرح گردد.

در ارتباط با موانع و مشکلات ناشی از اجرای نادرست بسته های سیاستی رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان پیشنهادات زیر را جهت تصویب به شورا ارائه می نماید تا پس از تصویب پیگیری شود:

- ۱- از طریق شورای مرکز پیگیری شود تا بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تدابیری اتخاذ نماید که در کشورهایی مثل روسیه، تاجیکستان و ازبکستان که بانک های ایرانی در آنها حضور دارند، تحویل دلار ما به ازای صادرات در همان کشور و توسط بانک ایرانی از واردکننده دریافت شود و در ایران به صادرکننده ریال پرداخت گردد تا از این طریق توسط خود بانک و به شیوه ی صحیح و قانونی رفع تعهد ارزی صورت گیرد.
- ۲- نظر به اینکه رفع تعهد ارزی با بازگشت ۹۰ درصد ارز حاصل از صادرات (باستناد بند "۵" قسمت "ب" بسته سیاستی برگشت ارز حاصل از صادرات سالهای ۱۴۰۰-۱۳۹۷) برای برخی کالاها بعضا غیر ممکن است و از طرفی این امکان وجود دارد تا فعالیت و تجارت مورد نظر را تحت الشعاع قرار داده و با مشکلات جدی مواجه نماید، لذا شورا مقرر نماید که منطبق با شرایط صادر کننده که ممکن است به دلایل مختلف نتواند رفع تعهد را با میزان ۹۰ درصد انجام دهند در سیاست ها و دستورالعمل های اقتصادی بانک مرکزی تغییراتی مبنی بر بازگشت ۵۰ تا ۷۰ درصد ارز حاصل از صادرات با توجه به نوع کالای صادراتی، پیش بینی گردد.
- ۳- با عنایت به اینکه عدم پذیرش روش صادرات ریالی به عنوان یکی از رایج ترین روش های صادرات به کشورهای افغانستان، عراق و تاجیکستان و الزام ایفای تعهد ارزی و برگشت ارز در صورتیکه اصولا صادرکنندگان ارزی دریافت نموده اند موجب کاهش صادرات به این کشورها شده و صادرات به این کشورها از توجیه اقتصادی خارج نموده لذا پیشنهاد می شود با تصویب شورا، از طریق شورای مرکز پیگیری شود تا بانک مرکزی تدابیری اتخاذ نماید که صادرکنندگانی که نسبت به فروش ریالی کالاهای صادراتی خود به کشورهای افغانستان، تاجیکستان و عراق اقدام نموده اند پس از ارائه مستندات به دبیرخانه کمیته اقدام ارزی با تایید کمیته و ثبت اطلاعات فروش ریالی خود در سامانه جامع تجارت بتوانند نسبت به رفع تعهدات ارزی مربوطه اقدام کنند.

پیشنهادات

- ۴- با توجه به اینکه ارزش گذاری اقلام صادراتی در برخی از موارد بیشتر از حد واقعی بوده و این موضوع موجب ایجاد تعهدات ارزی بیشتر از میزان صادرات شده و ضمن ایجاد مشکل برای ایفای تعهدات ارزی، هزینه های صادرات را افزایش می دهد. از طرفی برخی از کالاهای صادراتی در کیفیت ها و برندهای متفاوت در برگزیده ارزش های متفاوتی هستند و در این راستا گمرک می بایست به ارزش ابرازی از سوی صادر کننده استناد کند و از آنجا که این موضوع در میزان تعهد ارزی صادر کننده نقش بالایی دارد و ضرورت بازنگری اساسی و اصلاح فرآیندها در حوزه های مهم و مرتبط با تعهد ارزی احساس می شود لذا شورا مقرر نماید تا از طریق شورای مرکز و استناداری پیگیری شود که پیشنهاد گردید، تفویض اختیارات کارگروه ماده ۱۶ قانون امور گمرکی با تاکید بر ارزش گذاری کالای صادراتی خاص هر استان به استان ها انجام پذیرد.

- ۱- صورتجلسه بیستمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۰۷
- ۲- نامه شماره ۱۴۰۱/۱۷۴۵/ص مورخ ۱۴۰۱/۵/۲۶ کمیسیون صنعت اتاق
- ۳- نامه شماره ۱۴۰۱-۰۰۲۸۵ مورخ ۱۴۰۱/۵/۲۴ اتحادیه صادرکنندگان استان

فهرست مستندات و مدارک پشتوانه

۴- نامه شماره ۱۲۰/۲۱۷۲۹۱۰ مورخ ۱۴۰۱/۶/۱ سازمان صنعت، معدن و تجارت استان

۵- بسته سیاستی برگشت ارز حاصل از صادرات سالهای ۱۳۹۷-۱۴۰۰